

CSONGRÁDI UJSÁG

Előfizetési árak:
Egész évre 4 korona, fél évre 2 korona, negyed évre 1 korona.
Egyes szám ára 8 filler.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő
SZABADOS JÓZSEF

Szerkesztőség:
Szentháromság-tér 2. szám.
Kiadóhivatal:
Bozó és Justin könyvnyomdája Szentháromság-tér 2. szám.

VII. évfolyam.

Csongrád, 1909. április 25.

17. szám.

Népnevelési ügyünk.

Tagadhatlan tény, hogy minden ügyünk közt legfontosabb, mert legnagyobb horderevvel is bír a népnevelés ügye. Amilyenek neveljük, gyermekkorától kezdve felnőtt koráig, a népet, olyanok lesznek városunk erkölcsi és olyan lesz egész társadalmi életünk is.

Mert ne gondolja azt senki, hogy eleget tettünk a népnevelésnek azzal, ha iskolákat állítunk az írás, olvasás és számvetés elsajátítására, bár egyébként el kell ismerni, hogy ezek a népnevelés jelenléte tényezői, és hogy, amennyire emberileg lehetséges, a gyermekek hat éves koruktól kezdve tizenöt éves korukig szorgalmasan látogassák a mindennapi és ismétlődő iskolákat és elsajátítsák a korukhoz mért ismereteket; mivel ezeken felül még szükséges, hogy az élet nagy iskolájában is megállják helyüket és megszerezzék a kenyérkereset tudományának eszközeit.

Bizonyos, hogy városunk népessége a születések által rohamosan szaporodván, ezzel együtt az iskolák szaporodásának is lépést kell tartani. Ami nagy földadatot ró a város közönségére; mert igaz ugyan, hogy ki van kötve iskoláink államotitási szerződésében, hogy bármennyi iskola lesz is idővel, a tanítók fizetéséről a közoktatásügyi miniszter tartozik gondoskodni: csak hogy ebben alig van köszönet, mert abban a szerződésben az is foglaltatik, hogy a község meg a maga költségén, annyi iskolát tartozik állítani, amennyit a miniszter tanfelügyelője által követel. Mihez még az is járul, hogy rendelkezési joga, vagy beleszólása meg egyáltalán nincs a községnek az iskolák vezetésébe; mert a törvény intézkedése szerint a gondnokság csak olyan testület, mely csupán adminisztratív ügyekkel, vagyis formai dolgokkal foglalkozik, de semmi beleszólása sincs az oktatás ellenőrzésébe.

A népnevelés kiegészítő része az elemi iskolák mellett a polgári fiú- és leányiskola, valamint a gazdasági ismétlődő iskola és az iparos és kereskedő tanoncok ismétlődő iskolája. Minden bizonnyal nagy súlyt kellene ezekre fektetni, mert ezek növendékeiket féligmeddig előkészítik az élet számára. De eddig azt tapasztaljuk, hogy ezen intézkedések iránt ott sincs meleg érdeklődés, ahol föltételezni, sőt elvárni is joggal lehetne.

Igy hogy többet ne említsünk, az államotitási szerződésben benne van, hogy

a miniszter köteles a polgári fiúiskolát megfelelő helyiségben hét osztályúvá fejleszteni. Isten jóvoltából az államotitás óta lassanként másfél évtized is eltelik, egyik miniszter a másikat váltja föl a bársony székben, de azért egyiknek sem jutott még eddig eszébe, hogy az államotitási szerződés ezen pontjának érvényt szerezzen. Pedig bizony nem hiányzottak, kik e pontot figyelmébe ajánlották a miniszternek, sőt szorgalmazták és sürgettek is tőlük telhetőleg.

A gazdasági ismétlődő iskola pedig mai alakjában nem képes rendeltetésének megfelelni; mert hiányában van azon eszközöknek, melyek ily célú iskola működését eredményessé tehetik. Nevezetesen nem rendelkezik elegendő földbirtokkal arra, hogy a növendékeknek a gazdálkodásban gyakorlati oktatást adhasson.

Igaz ugyan, hogy a képviselőtestületi közgyűlésben többször volt említve, hogy a város húsz hold földet bocsátott ezen iskola rendelkezésére és nem tud belőle hasznos produktálni. Ámde ebbe a húsz holdba a vágóhid területé és a serház alatt levő városi fáskert is bele van számítva és az iskola rendelkezésére mindössze tizenhárom hold föld áll. Azon pedig gazdálkodást, cseléd- és jószágértelést folytatni nem lehet jövedelem hiányában.

Célszerűbb volna azért, ha már a község nagyobb területet nem bocsáthat ezen iskola rendelkezésére, beszüntetni a vele kapcsolatos gazdálkodást és szőlővessző- és gyümölcsfaiskolává alakítani át a birtokában levő földterületet, amely inkább jövedelmezne az iskola céljaira, meg a közönségnek is nagyobb hasznára lenne a mai céltalan állapotoknál.

Szó fér az iparos és kereskedő tanoncok iskolájához is, amennyiben hivatalosan értesült ezen iskolák gondnoksága arról, hogy némely tanító elvállalja ugyan a száz korona jutalomdíj fejében ezen iskoláknál az oktatást, de igen könnyen ad magának fölmentést a tanóra megtartása alól anélkül, hogy helyettesről gondoskodnék, vagy óramulasztását kötelelőleg bejelentené az igazgatónak.

Pedig ilyen kezelés mellett nincs célja ezen iskolának, mely úgy is elég terhes kötelességet ró a munkaadó iparosokra és kereskedőkre az által, hogy tanoncokat hetenként háromszor kénytelenek ezen iskolába elbocsátani délután 4 órától 8-ig, esetleg 5-től 7-ig. Ami nemesak munkavesztéssel jár a munkaadó iparosra és kereskedőre, hanem a tanonc kiképzését

is megbénítja azáltal, hogy gazdája munkájától elvonják az iskolai oktatás címén, az iskolában pedig oktatás helyett időlopásra tanítják.

A női ipariskola pedig, a jelek szerint, még jó sokáig lesz a jövő szép zenéje, ha csak a társadalom nem talál módot annak megvalósítására. Legalább arról értesülünk, hogy egy névtelen Maccenas már 700 koronát ajánlott föl ezen iskola létesítésére és talán célra is vezetne, ha társadalmunk számottevő tagjai mozgalmat indítanának aziránt, hogy gyűjtés útján létesüljön ezen iskola, ha már a község nincs abban a helyzetben, hogy ezen iskola megvalósítása végett, a népnevelés oltárára áldozatot hozzon.

— **A munkásalakok építése.** A Keresztény gőzmalom szomszédságában kezdetét vette a telket kapott munkások települése, amennyiben Szentgyörgy napja lévén nálunk a lakásváltás ideje, a telket kapott munkások addig is, míg az építkezéshez kezdhetnek, gunyhókat és bódékat építenek telkeiken, hogy ne kényszeríttessenek tovább házbért fizetni. Településüket azonban megnehezíti azon körülmény, hogy az új végrehajtási törvényekből kifolyólag a fatelepeken hitelbe építőanyagot nem kaphatnak, készpénz fizetés mellett pedig nem képesek a szükséges anyagot beszerezni és így ügyeik lebonyolítása szempontjából kívánatos volna, hogy a települést eszközölő hatóság nyújtson nekik e tekintetben segédkezet. Amit talán akként lehetne legcélszerűbben eszközölni, ha a hatóság ajánlatok tételére szorítaná föl a helybeli fatelepeket és szakértőkkel vizsgáltatná fölül a beérkezett ajánlatokat és egységes áron, az állami adók arányában osztaná meg a szállítást a fatelepek között, nehogy azon eset ismétlődjék, ami Ciacris-város építéskor történt, hogy a vállalati összeg alacsony voltánál fogva, a vállalkozó, építésre alkalmatlan, selejtes anyagot volt kénytelen szállítani. Ami már azért sem kívánatos, mert a települők szegény sorsuknál fogva nem lehetnek abban helyzetben, hogy két-három év múlva újjal cseréljék ki házaik selejtes tetejét.

A kivándorlás.

Amióta Roosevelt Tivadar helyett annak kebelbarátja Taft William foglalta el Amerikában az Egyesült Államok elnöki székét, a munkaviszonyok föllendülése reményében, ismét óriási arányokat öltött a kivándorlás az újvilágba elannyira, hogy hetenként tizezrével ontják az Európából Amerikába menő hajók a mindenféle nem-

A legjobbnak bizonyult

≡ Kőbányai Polgári Rézvény-Sörfőzde söreit ≡
ajánlja **Ausländer Jenő** főraktáros,

melyek nála és az ő ismét elárúsitóinál állandó friss minőségben és a korona zárral ellátott üvegekben kapható és pedig: **Király sör** 1 üveg vételénél **16** krért, ugyanaz 5 üveg vételénél **15** krért, ugyanaz 10 üveg vételénél **14** krért. **A kiviteli márciusi-, vagy a barát maláta (barna) sör** üvegenként **2** krral drágább. **Figyelmeztetés.** Mással csak úgy tessék elfogadni, ha a címen a „Polgári részv. sörfőzde” jelzés található.

zetiségű bevándorlókat a newyorki kikötőbe és az ellislandi bevándorlási hivatal alig győzi, a bevándorlók ügyeinek szorgos átvizsgálása által, hivatalos kötelemeit teljesíteni.

Mert tudnunk kell, hogy a hajó I. és II. osztályú utasait az amerikai hatóságok nem tekintik bevándorlóknak, hanem szabad utasoknak. Azért ezektől sem útlevel fölmutatását nem kívánják, sem egészségügyi, vagy más vizsgálatnak alá nem vetik őket, hanem ha a vámházban bemutatják úti máhájukat, vagy egyébként lefizették vámilletékeiket, akadálytalanul folytathatják útjaikat tetszésük szerint.

Nem így a III. osztályú utasok. Ezeknek egészségi állapotát az amerikai egészségügyi biztos már a kikötő lejárataánál szemügyre veszi. A hajó kikötésekor pedig, partra szállás helyett, egy tömegben helyi hajóra viszik át őket, hogy az ellislandi bevándorlási hivatalba szállítsák. Ahol egyenként megvizsgálják egészségi állapotukat és minden körülményeiket és aki nem úti meg a követelmények mértékét, könyörtelenül visszazárlítják azon hajóval Európába, melyen Amerikába érkezett.

Ezen visszazárlításra pedig elegendő ok:

1. Ha nincs útlevele a bevándorlóknak.
2. Ha nincs útjának folytatására készpénzben tíz dollárja, vagyis ötven koronája.
3. Ha valami testi hibája van, vagy beteges.
4. Ha rovott múltú.
5. Ha ötven évesnél idősebb, és nincs Amerikában oly rokona, ki írásos jótállást vállal érte, hogy keresetképtelensége esetén eltartja.
6. A szerződött munkások is visszautasítatnak, kik tudniillik még hazulról elszegődtek valami amerikai munkára.
7. A nők, kik Amerikában levő férjeikhez és a gyermekek, kik Amerikában lakó szüleikhez utaznak, csak úgy bocsátatnak útnak, ha a bevándorlási hivatal távirati úton megtalálja a férjet és szülőket, kikhez ezek utaznak.

Mindebben persze nagy segítségére vannak a magyarhonos bevándorlóknak a newyorki Magyar Otthon (Hungarian Home) tisztviselői, kik gyakran még olyanok számára is megszerzik fáradságtalan ügybuzgalmuk által a partraszállási engedélyt, kiket a bevándorlási hivatal letartóztatott, vagy visszazárlításra ítelt.

Ezekből láthatni, hogy Amerika nagyon óvatos és ügyes a nem kívánatos bevándorlók visszatartásában; mert ő neki a főcélja, hogy csakis erőteljes, munkabíró bevándorlókkal szaporodjék Amerika népessége. Ellenben kizárassanak a bevándorlásból mindazok, kik az amerikai államoknak bármiképp is terhére vagy kellemetlenségére lehetnének.

Amerika tehát érti a módját, hogyan kell állami szempontból a bevándorlást önmagára nézve értékesíteni. De annál nagyobb veszteség ez azon országokra, melyeket az amerikai bevándorlók elhagynak. Különösen veszteség ránk magyarokra, mert mondhatjuk, hogy a legjobb munkaerőt és keresetképeséget veszítjük el azokban, kik tőlünk Amerikába vándorolnak.

Amellett egész községek néptelenednek el ezen kivándorlás által az országban, mert akik a katonakötelezettség elől mennek ki, szökevényeknek tekintetnek és hatvan éves koruk előtt vissza nem térhetnek az országba. Az meg Amerikában csak igen kevés védkötelezettnek jut eszébe, hogy besoroztassa, vagy legalább megvizsgáltsa magát valamely amerikai konzulunk által, hogy így ne zárja el a visszatérés útját maga elől.

De ha a számbeli veszteségtől eltekintünk is, akkor is nagy kára van a kivándorlásból hazánknak, mert tönkre teszi és széttüleszti a családi életet. Ha a férj itthon hagyja családját, értjük: feleségét és gyermekeit és évekig távol van tőlük, okvetlenül meglazul az a kötelék, mely a nőt és gyermekeket az apához fűzi. Amellett a házassági hűség igen gyakran csorbát szenved, mert vagy az itthon hagyott nő tántorodik meg, vagy a férj szerez Amerikában tiltott viszonyból származó új családot, mi okvetlenül az itthon hagyott törvényes család elhanyagolását vonja maga után, melyek közül egyik nagyobb baj, mint a másik.

Ha pedig családját is magával viszi, vagy utólag kiviteti Amerikába, amit az amerikai munkaadók, állandó munka biztosításával szívesen előmozdítanak, akkor meg az egész család elveszett ezen országra, mert a gyermekek odakint angolokká válnak, sőt a felnőttek is elfelejtik édes anyanyelvüket. Az a nyelv, amit az Amerikába szakadt magyarok beszélnek, csak egy kores nyelv, angol szavakkal keverve.

Hozzájárul ezekhez az is, hogy Amerikában igen könnyen iszákosokká válnak az emberek, mert tömérdek saloon, vagyis kurta koresma van mindenfelé, a munkában eltilkadt és kimerült ember pedig nagy hajlandóságot érez magában az ivásra, hogy elcsigázott tagjait a szesz italok mérgével izgassa. És mert Amerikában a bor drága, meg rossz is, a korhelyek isszák bor helyett a wiskeyt, vagyis gabona pálinkát, mely annál kedvesebb, minél jobban égeti és kaparja a torkát, és aki azt megszokja, elég négy-öt esztendő, hogy a halál martalékává tegye.

Persze rendszeren azt hozzák fel véreink a kivándorlás mellett, hogy mennyit lehet Amerikában keresni. Holott ha idehaza is oly baromi erővel dolgoznának honfitársaink, mint ahogy Amerikában kénytelenek azt tenni, ép úgy keresnének és ép úgy, vagy még különben megélnének, mint Amerikában, mert annyi bizonyos, hogy az Ur Isten Amerikát lakóhelynek nem a magyar ember számára teremtette.

HIREK.

— **A jó pásztor napja.** A mai vasárnapot, a jó pásztor vasárnapjának nevezik, az evangéliumról, melyben magát az Údvözítő jó pásztornak mondja, ki életét adja nyájáért, nem úgy mint a béres, ki mikor látja az érkező farkast, elfut és nem törődik a nyáj sorsával. Az első keresztények legszívesebben, mint jó pásztor szerették ábrázolni az Údvözítőt, vállain báránykával, mely a megtért bűnöst jelentette, lábai előtt pedig hét bárányal, a hét első keresztény község: Ephesus, Smyrna, Pergama, Thyatira, Sardis, Philadelphia és Laodicea em-

lékére. Későbbi időben pedig férfi és női szerzetes rend létesült a jó pásztorról, mely utóbbinak Óbudán hatalmas zárdája van a bukott nők erkölcsi javítására és a templomi ruhák varrásában való kiképzésére. A külföldön, különösen Észak-Amerikában számos katolikus templom van a jó pásztor címére fölavatva. Nálunk Magyarországon azonban ezen címen való fölavatása a kath. templomoknak teljesen ismeretlen. A szamaritánus egyetek, melyek az emberbaráti könyörület gyakorlására alakultak, templomi gyűjtéseiket a mai vasárnapon szokják tartani.

— **Márk napja.** Ma van egyszersmind Szent Márk evangélista ünnepe, kiről azt jegyezte föl a hagyomány, hogy közeli rokona volt az Ur Jezusnak és tanítványa Szent Péter apostolnak, sőt hogy evangéliumát is a Szent Péter diktálása, vagy utasítása szerint írta meg. Édes anyjának háza volt Jeruzsálemben és az Ur Jezus mennybemenetele után az apostolok ott tartották az isteni szolgálatot. Elkísérte Szent Pétert Rómába is, annak halála után pedig Egyiptomnak Alexandria nevű városába vonult és ott virágzó hitközséget alapított, melyet sok évig kormányzott püspöki minőségben. Majd ő is vértanúságot szenvedett és maradványai Olaszország Venezia városába kerültek, hol a róla nevezett főtemplomban vannak eltemetve. Jelmépe a szárnyas oroszlán, minthogy evangéliumát keresztelő szent Jánosnak, mint a puszták oroszlánjának prédikálásával kezdi.

— **Gazdaggyűlés.** Mult vasárnap tartotta a helybeli gazdasági egyesület az Erzsébet szállodában ez évi közgyűlést, melyen elsősorban az alapszabályoknak a földmívelésügyi miniszter által kívánt módosítását vitatta meg. És ezzel kapcsolatban a választmány tagjainak számát tizenötörről harmincra emelte. Második helyen pedig a csépléshez szükséges szén beszerzésével foglalkozott és e tekintetben a helybeli keresztény fogyasztási szövetkezet ajánlatát fogadta el, mint legjutányosabbat valamennyi beérkezett ajánlat között. A gyűlésen városunk országgyűlési képviselője, Faragó Antal elnökölt.

— **A Csongrád városi takarékpénztár** Szőke Gáspár pénztárnokot aligazgatónak választotta meg.

— **Az ügyész nem enged.** A Borbás Mihály-féle fűzfa eltulajdonítás tárgyában fenytő följelentés tételét a szegedi kir. ügyészségnél, mikor a közgyűlés oly lanyhán bírta el ezen esetet. De midőn Borbás Mihály kiszolgáltatta a birtokában levő fákat és kártérítést is fizetett a községi pénztárnak, visszavonták a tárgytalanná vált följelentést. Az ügyészség azonban akként határozott, hogy a följelentés visszavételét nem veszi figyelembe, mert hivatalból üldözendő eselekményről van szó, de a visszavevő kérvényt mégis a nyomozati iratokhoz csatolja, mert befolyásolhatja a tényállás felismerését.

— **Május 1.** Szombaton lesz az ébredő tavasz legszebb hónapjának, májusnak első napja, melyet a szocialisták munkás ünneppé kezdenek avatni azért, hogy általános munkaszünetet tartanak. Zenészeink pedig egy kis pénzszerzésre használják, éjjeli zene adásával ezt a napot. Mig a keresztény egyház az ég királynéjának, a Szűz Máriának tisztelgetésére ajánlja föl, a májusi ájtatosság által, ezen egész hónapot. A nagyvárosok falak közé zárt lakosai pedig e napon a szabad természetet ünneplik kirándulásaik által.

— **Hat napi dutyi.** Egy év előtt történt, hogy a helybeli keresztény fogyasztási szövetkezet trafikarulási engedélyért folyamodott tisztaoklali fiókja részére. A trafikarulási jogot ugyan nem adta meg a pénzügyigazgatóság, de bélyeghiány miatt megletelezte a kérvényt. A szövetkezet föllebbezett a leletezés ellen, mert ő felragasztotta a bélyeget és így rajta kell lenni, ha csak a pénzügyigazgatóságnál le nem nyalta róla valaki. E kitélt a pénzügyigazgatóság becstületesnek minősítette és perbe fogta a kérvény aláíróját, Hegyi Antalt. A vizsgálat során aztán kitént, hogy a szövetkezet egy koronás bélyeget ragasztott csupán a kérvényre, holott két koronás kellett volna. A tévedésért tehát Hegyi

Kitünő arcszépítő szer!

A Wiesner-féle „Erika-Crème”

Teljesen ártalmatlan!

mely pár napi használat után eltünteti szeplőt, sömört, pattanást és mindennemű bőrhibát. 1 tégely 1 korona. „Erika-szappan” drbja 50 fillér. Kapható egyedül a készítőnél: **Wiesner Lajos** „Szt. Rókus” gyógytárában Csongrád, Kossuth-ter.

Antal bocsánatot kért és sajnálatát fejezte ki a történetek fölött. Gavallér ember, no meg az Ur Isten is megelégszenek a bocsánatkérés elégtételével. Nem így a pénzügyigazgatóság. A tárgyaláson a kir. ügyész rágalmasra emelte föl vádját Hegyi Antal ellen, mert rosszakaratot látott szándékában, bár azt épen nem bizonyítja a bocsánatkérés és a törvényszék ennek folytán hatvan korona pénzbírságra ítélte, mit a főlebezés elutasítása mellett a királyi tábla is jóváhagyott. De most jön a dolog java. Az ítélet e napokban emelkedett jogerőre és az ügyész a kirótt bírságot egyszerűen behajthatlannak nyilvánítván, felszólítja Hegyit, hogy május 1-én hat napi fogházbüntetés elsenvedése végett nála jelentkezzen. Valóban megható, hogy mindjárt Bali Mihálynak, a faddi hóhérnak kezeibe nem adja Hegyit. Bizony, bizony remek dolog is ez a modern magyar bírászkodás, mely bizonyítékok hiányában fölmenti a rablógyilkos cigányokat, de ugyancsak bizonyítékok hiányában hat napi fogházbüntetésre ítéli a bocsánatkérő Hegyit. Ehhez csakugyan nem kell semmi magyarázat!

— **A borkereskedők bosszantása.** Csongrád község előjárósága, illetve annak nevében Solya Gyula jegyző és Nagypál Imre bíró aláírásával minden helybeli borkereskedő vagy borméréssel foglalkozó egyén egy lilá színű litografált végzést kapott. A végzés, amennyire kitudtuk be-tűzni, április 16-án kelt és az új bortörvény végrehajtása körül kiadott rendeletben előirt nyilvántartásra nézve szolgálta utasítással. A végzésnek azonban az az egy baja van, hogy nem lehet elolvasni még nagyító üvegen sem: mert nem látszik a papíron. A boreladással foglalkozó egyének tehát ebből ugyan nem értik meg, hogy mit kíván tőlük Solya Gyula és Nagypál Imre. Mivel a végzésben holmi szigorú bírságolásra is van szó, akadt olyan kereskedő, aki elvitte a végzést Nagypál Imre bíró úrhoz, hogy legyen szives, olvassa el neki, mert ő nem tudja. Nagypál Imre olvasta is az elején, de végig ő sem tudta elolvasni, hanem azt mondta a kereskedőnek, hogy amit nem lehet elolvasni, az úgy sem fohtos. Egy másik kereskedő a végzést betűrejtvénynek nézte, mert pályadíjat tűzött ki annak, aki hibátlanul végig olvassa, illetve kitalálja, hogy mit jelentenek a papíron lévő maszatok. A harmadik — ez egy bormérő — lapunkhoz fordult segedelemért. A negyedik — ez ismét kereskedő — Solya Gyulát szándékozik felkérni az elolvasásra, lévén a városházán ő a legtanultabb ember. Az ötödik és a többi, hogy mit csinál vele, nem tudjuk; valószínűleg arra a bizonyos célra fogják használni, miután másra úgy sem való. — Hát bizony szégyen Csongrád község előjáróságára, hogy ilyen olvashatatlán litografált körözvényekkel bosszantja az érdekelt egyéneket akkor, mikor Csongrádon három nyomda van, melyek közül az egyik szerződéses viszonyban is van vele olyan árak mellett, hogy a kérdéses végzés kinyomása 1000 példányban csak 5—6 koronába került volna. De hát az előjáróság, úgy látszik, ott spórol, ahol nem kell, ott pedig, ahol kellene, nem igyekszik takarékoskodni.

— **A főszolgabírói hivatal figyelmébe.** Felhívjuk rá a főszolgabírói hivatal figyelmét, hogy a települő munkások közvetlenül a Keresztény gőzmalom részvénytársaság ipartelepének szomszédságában nagyobb mennyiségű gyúlékony anyagot, tűzrevalót, nádasfedelű sertésólatkat halmoznak fel, melyek ezen ipartelep tűzbiztonságát a legnagyobb mértékben veszélyeztetik. Ezen veszély elhárítására tehát sürgős intézkedést kérünk, mert az csak nem lehet célja a munkástelep létesítésének, hogy községünk egyik virágzó és tegyük hozzá, legnagyobb adófizető ipartelepét a megsemmisülés veszélyének tegye ki.

— **Könyvajándék.** A csongrádi 48 as kör a földművelésügyi minisztériumtól 100 kötetből álló könyvtárt kapott ajándékba, melyek nagyrésze a gazdálkodás körül szolgál útmutatással. A kör gazdálkodással foglalkozó tagjai tehát jól teszik, ha minél sűrűbben veszik igénybe a könyvtárt.

— **Az ország legnagyobb ipartelepeinek egyike** a Bohn-féle téglagárak, melyek amellet, hogy sok ezer munkáskezelnek állandó keresetet nyújtanak, a hazai iparnak dícsőséget is szereznek. A Bohn-féle szab. természetes vörös fedélserepek általános kedveltségnek örvendenek.

— **Tűz.** Mult csütörtökön éjjel Hajdú Márton galamb-utcai háza kigyúladt. A nagy szélben a tető egyszerre lángba borult és nemcsak ez égett le rövid idő alatt teljesen, hanem a hozzá közel fekvő Faragó-féle ház egyik melléképülete is. Az épület biztosítva volt.

Kiadók és laptulajdonosok: BOZÓ ÉS JUSTIN.
Bozó és Justin könyvnyomdája.

≡ **Ön szép lesz,** ≡

ha Kamilla-Crémet használ! Szeplő, májfolt, pattanások stb. ellen leghatásosabb a

Kamilla-Créme.

Egy félegy ára 1 korona.

Kapható Csongrádon egyedüli készítőjénél

LÖW ADOLF

(Balkányi L. utóda) „Megváltó” gyógyszerárban, Szivák-tér.

Az anyatejtől

elválasztott gyermekek gyorsan kövérednek, erősekké és rózsás színűekké válnak, ha a tápláló SCOTT-féle Emulsiót szedik.

A gyermekek szeretik és könnyen emésztik a

Scott-féle Emulsiót.

Orvosok és bábák az egész földkerekségen állandóan ajánlják a

SCOTT-féle Emulsiót,

mert ismerik azokat a kiváló eredményeket, amelyek a SCOTT-féle Emulsió nyomán keletkeznek.

Nyáron is legjobb eredménnyel adagolható.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f.

Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

3939/1909. szám.

Hirdetmény.

Értesítetik a bukrosi birtokosság, miszerint a bukrosi közlegelőre a jószág kihajtás s a kihajtandó jószágok hatósági számbavétele s az egészségi állapot megállapítása folyó évi április hó 29-én (csütörtökön) fog a helyszínén a bukrosi közlegelőn eszközöltetni.

Figyelmeztetik a közönség, hogy a jelzett napon s helyen jószágait annál bizonyosabban hajtsa ki, mert ezen határidőben a jószágok állategészségi szempontból megvizsgálása díjtalanul fog eszközöltetni, míg a következő napokon már állategészségügyi bizonyítvánnyal lehet jószágot kihajtani, s ezen bizonyítványok kiállításáért az állatorvos a szabályrendeletben megállapított díjak szedésére leendő jogosítva.

Csongrád, 1909. évi április hó 21-én.

Solya Gyula sk.
főjegyző.

Nagypál Imre sk.
bíró.

Gőzfürdő!

A csongrádi gőzfürdőnél ápril 21-től kádfürdő mindennap, szerdán egész nap gőzfürdő a férfiaknak, csütörtökön egész nap a nőknek és pénteken zóna gőzfürdő délelőtt a férfiaknak, délután a nőknek.

Üzlethelyiség, bármilyen iparigra alkalmas, a Piac-terem, özv. Kaszanitzky Dénesné-féle házban azonnal kiadó. Értekezni lehet Szabó Gezánnal.

Kiadó lakás. Reinhard Ferencnek a Templom-utca 11. sz. házában két szobás lakás, hozzátartozó mellék-helyiségekkel azonnal kiadó. Bővebb felvilágosítás a helyszínén nyerhető.

317/1909. vh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csongrádi kir. járásbírósnak 1908. évi Sp. 826/3. számú végzése következtében dr. Buk Herman ügyvéd által képviselt dr. Buk Herman ügyvéd mint Kaszanitzky István tömeggondnoka javára 312 K s jár. erejéig 1909. évi január hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 701 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: bútorok és kávéházi berendezések nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csongrádi kir. járásbírósnak 1908. évi V. 796/6. számú végzése folytán 12 kor. hátralékos tőkekövetelés, ennek 1908. évi november hó 17. napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 59 kor. 60 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, „Erzsébet” szálloda helyiségében, Csongrádon leendő megtartására 1909. évi április hó 29. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alúl is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. § a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csongrádon, 1909. ápr. 15. napján.

R. Papp István kir. bíró, végrehajtó.

4067/1909. szám.

Hirdetmény.

Az aranka kötelező irtása tárgyában kiadott földművelésügyi miniszteri rendelet alapján közhírré tételük, hogy az aranka a lakosság által irtandó s a mulasztók kihágást követnek el, mely a kihágási cselekmény megtorlásán túl az észlelt arankának a hatóság által a mulasztást elkövetők terhére való kiirtásával jár.

A mezőőrök utasítva vannak a mulasztás azonnali bejelentésére.

Csongrád, 1909. évi április hó 24-én.

Solya Gyula
főjegyző.

!! Szenzáció !!

Még soha nem létezett ilyen alkalmi vétel.

10.000 órát

vettem egy esőköntömtől és még a készlet tart, egy finom aranyozott órát láncsal és hozzá egy többféle éllel ellátott finom zsebkest, összesen csak 3 korona 20 fillérért árúsítok.

A küldés utánvétellel történik.

J. SPLITTER

KRAKAU Postfach 13. (Ausztria.)

Ha meg nem felel, becserelem, vagy a pénzt visszaadom.

Molykár elleni megóvásra

utazóbundákat, városikabátokat, lábzsákokat, télikabátokat, szőrmefelöltöket, boákat, szőnyeget, a legszolidabb árak mellett elvállal Pintér Imre szücsmeister, Jókai Mór-utca 19. sz. Raktár tűzkár esetére biztosítva. A tárgyakért — ha azok megégnek, vagy hasznavehetetlenné válnak, — kártérítésül az átvételi-elismervényben kitüntetett értékösszeg fizetetik.

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy eddig Jókai Mór-utca 32. sz. alatt levő

asztalos-üzletemet

Árpád-utca I. szám alatti saját házamba helyeztem át.

Ezután is raktáron tartok mindenféle kész bútorokat, melyeket leszállított áron szerezhet be nálam a n. é. közönség.

Kérem a n. é. közönséget, hogy rendeléseivel új üzletemben is felkeresni szíveskedjék, s vagyok tisztelettel

Pintér Márton

épület- és bútor-asztalos.

Jó fiúkat fizetéssel tanoncúl felveszek.

Hirdetmény.

A vértetű kötelező irtása tárgyában kiadott 9679/1909. sz. a. földmívelésügyi miniszteri rendelet intézkedései ez alkalommal újonnan közönségre hozhatók.

1. Minden birtokos köteles birtoka egész területén az almafákat s almaeseményeket folytonos figyelemmel kísérni s ha azok törzsének vagy ágának károsan kisebb-nagyobb a vértetű jelenlétét felülbíró fehér gyapjas foltokat észlel, erről az eljárásnak azonnal jelentést tenni.

2. Minthogy a vértetű csak az almafát támadja meg, és pedig rendszeren a fa sebes részein, vértetű jelenlété megállapítható akként, hogy azt a helyet sajátoszerű hófehér színű gyapjas váladék majdnem egészen betakarja, s hogy bizonyos meglehessen győződni arról, hogy ezen kisebb vagy nagyobb tömegű fehér váladék alatt tanyázó tetű valóban vértetű-e, nem kell egyebet tenni, mint azt szét-nyomni. Ha vérszínű nedv ömlik ki belőle, akkor a vértetű jelenlété kétségtelen.

3. A vértetű azért veszélyes, mert a fák sebes részeit behégyedni sohasem engedi, s a galyakon elterjedvén, a galy tele lesz dudorodásokkal, soha be nem forradó sebekkel, melyekben a vértetű tenyészik. Az ilyen megta-madott fa 5-6 évi kioldás után rendszerint elpusztul.

4. A vértetű ellen legalkalmasabb védekezési idő a téli idő addig, míg a fa meg nem lombosodik, de hozzá lehet fogni a védekezéshez akkor is, mielőtt biztosan lehetünk abban, hogy az almafákat a vértetű bántja tehát nyáron is.

5. Az irtás a következőképp történik:
a) A vértetű ágak, galyak és fattyúhajtások levágandók s azután a megmaradt ágakon levő sebhelyek kitisztítandók, a petróleumnak szappanos vízzel való keverékével. A petróleum keverék a következőképp készítendő. Egy liter vízbe felapróztatik 15 dekagramm közönséges mosó szappan s a víz felforraltatik s akkor hozzá adatik 2 liter kisse langyos petróleum. Az így összeöntött petróleumot és fölforralt szappanos vizet azon melegében fakanállal vagy fakaróval összevegyjük s kavarjuk úgy, hogy 8-15 perc múlva tejfel sűrűségűvé váljék. Az ilyen nyert folyadékkal 1 penzli (ecset) felhasználásával, amennyire csak lehet, az egész fáschet fogjuk fel s borítsuk be, hogy a vértetű a sebből a földre ne hullhasson.

b) Ha a fák valamenyny vértetűvel készen vagyunk, akkor a már megtisztított sebeket kátránnyal bevonjuk, hogy oda vértetű többé be ne telepedjen. A seb me bevonása már csak azért sem mellőzhető, mert ha ezt valaki elmulasztja, legyen elkészülve arra, hogy abban a sebben, amelyből a vértetű kiolté, 2 hét múlva nagyobb vértetű foltot fog találni.

c) Egy hét múlva az irtás után újból végig kell vizsgálni a megtisztított fákat, s ahol újabb vértetű van, azt most is úgy kell kiirtani, mint az első esetben, s azt mind-addig ismételni, míg a vértetű a fákról ki nem pusztul.

d) Vértetűves szemzövésszők oltása tilos.
Bármely ezen felül szükséges felvilágosítás a községi előjáróság útján a m. kir. állami rovarügyi állomásnál szerezhető.

Csongrád, 1909. április hó 1-én.

Sólya főjegyző.

Eladó ház és szőlő. Márkus János fürdő melletti háza és 4 hold szőlője szabadkézből eladó. Ára felől értekezhetni a tulajdonossal Kossuth Ferenc-utca 48. szám alatti házában.

1192/909. tkv. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A csongrádi kir. járásbíró mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Klein Ferenc és csatlakozottak ezennel kimondott Frankl Ede cég és dr. Grósz Arnold végrehajthatóknak Lulecki Dávidné Spielman Ida elleni 51 korona 42 fillér s jár., 194 korona 43 fillér s jár. és 28 korona 73 fillér s jár. iránti végrehajtási ügyében a szegedi kir. törvényszék területén fekvő s a csongrádi 9964. sz. betétben A I. 1., 2. sorsz. a. felvett 13420/2., 13420/3. hrzi sz. ház és kert 2468 korona kikiáltási árban **1909. évi május hó 14-ik napján, d. e. 9 órakor,** e kir. járásbíró árverési termében árverés alá fog bocsátatni s a kikiáltási árban alul is, de annak kétharmadánál alacsonyabb áron eladatni nem fog.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételárát 3 egyenlő részletben és pedig az első az árverés napjától számított 30 nap, a másodikat 45 nap és a harmadikat 60 nap alatt, mindig az árverés napjától számított 5% kamattal együtt a csongrádi kir. adóhivatalnál mint bírói letétpénztárnál lefizetni s a vétel után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Kelt Csongrád, 1909. évi február hó 27-én.

A csongrádi kir. járásbíró mint telek-könyvi hatóságnál.

Dr. Konc
kir. járásbíró.

oooooooooooo

Eladó kerékpár.

Egy keveset használt kerékpár és egy egészen új gramofon 18 lemezzel, melynek mind a két oldala szép éneket és jó mulatótató kuplékat játszik, féláron eladó. Megtekinthető Cseh Pál kereskedő-segédnél a Ker. fogy. szövetkezetben.

oooooooooooo

Értesítés.

Alulírott tisztelettel hozom tudomására a n. é. közönségnek, hogy műhelyemet a mai kornak megfelelőleg, többféle szerszámgépekkel berendeztem, miért is azon kellemes helyzetben vagyok, hogy bármiféle lakatos munkát gyorsan és igen szolid árért készítek.

Elvállalok kisebb-nagyobb épület vasalásokat, díszes vaskapukat, rácsokat, valamint sodrony fonatból készült sirkerítéseket. A legújabb kivitelű asztali tűzhelyeket, tábori üstházakat bolti árban számítom, továbbá mindennemű füstesőveket, valamint a legújabb rendszerű borsajtókat, permetező és varrógépeket, s minden e szakmába vágó dolgokat.

Bárki forduljon hozzám bizalommal és én a legszolidabb árajánlattal készséggel szolgállok.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve vagyok

teljes tisztelettel

Forgó Lajos

épület és géplakatos.

Műhely Szőlőhegyi-utca 20. szám alatt.

„M-i-i-t?” — „Papa megengedte! Hisz' valódi Jacobi-féle Antinicotin elgarettahívelek fadobozban!”

Figyelem! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi! Minden fadoboz egy érdekes bűvészkártyát tartalmaz.

Hölgyek

részére nélkülözhetetlen.

Legjobb szépítőszert a

Földes-féle **MARGIT CRÉME.**

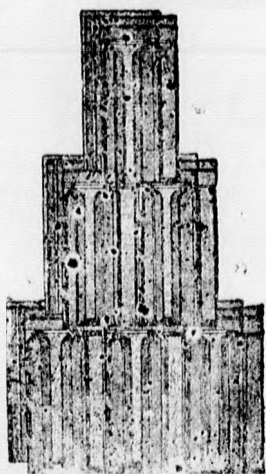
Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtkát (Mitesser) és minden más bőrbajot. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdit és fiatalít.

Ára: his tégely 1 horona, nagy 2 horona.

Kiváló toilett-cikkek: Margit-hölgypor (3 színben) 1.20 kor., Margit-szappan 70 fillér, Margit-fogpep 1 korona, Margit-arcviz 1 korona. Kapható Csongrádon: Barna Henrik, Löw Adolf, Wiesner Lajos gyógyszerárban.

Páratlan és csodás hatású!

Óvakodjunk utáztatoktól!

Szabadalmazott Bohn-féle természetes vörös fedélcserep.

BOHN nagykikindai cserepe.

Legjobb minőségű fedélcserep legolcsóbb árak mellett.

Tessék árjegyzéket kérni.

Képviselők kerestetnek.

BOHN téglagyár, Nagykikinda.